

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BLAJ - JUD. TARNAVA MICĂ:

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială :: ::

Unitatea

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an 200 Lei
Pe 6 luni 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei
Numărul 4 Lei.

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

La un centenar

Dumineca trecută s'a împlinit un veac dela nașterea lui Dr. Ioan Rațiu

Anul acesta, al zecelea dela înfăptuirea idealului național, ne-a adus și aniversarea centenară a nașterii celui mai vrednic dintre fruntașii cari au contribuit cu munca și jertfa lor neprecupețită la înfăptuirea acestui ideal: Doctorul IOAN RAȚIU, organizatorul și animatorul fără pereche al luptelor politice și naționale românești din Ardealul rob.

La moartea sa, întâmplată la Sibiu în 1902, întreagă obștea românească a Ardealului a îmbrăcat haină de jale, pentru ca acum — la împlinirea unui veac dela ziua de 19 August 1828, când a răsunat lumina zilei, la Turda — întreg neamul românesc să preamărească vredniciile acestui conducător politic al românismului de dincoace de munți.

Ieșit din școlile Blajului, în al cărui seminar teologic intrase în toamna anului 1847 — pentruca la anul să schimbe, alături de atâția alții dintre clericii anilor de revoluție: crucea cu sabie, — Dr. Ioan Rațiu a ajuns bărbatul, a cărui viață se confundă aproape cu istoria neamului nostru din Ardeal în a doua jumătate a veacului trecut.

Pentru a vă arăta trecutul acestui bărbat — a spus, la înmormântarea lui, marele Bunea — ar trebui să vă duc pe „Câmpul libertății”, ca să asculțați cum și-a proclamat și reclamat națiunea română drepturile sale. Ar trebui să vă înfățișez toate furiile războiului civil din 1848 și 1849.

Ar trebui să descriu toți fiorii și toate speranțele de cari era cuprins poporul român în timpul absolutismului, să vă conduc prin cabinetele celor puternici, să vedeți străduințele lui Dr. Ioan Rațiu pentru convocarea dietei ardelenesti; să intrăm în această dietă și să ascultăm odată legiferându-se și în limba română, la 1863 și 1864; să însoțim pe Dr. Ioan Rațiu cu petiția celor 1493 din 1866 la tronul Majestății Sale, să vă povestesc toate conferențele naționale dela 1881 încoace, petiția și deputația celor 300 la tronul domnitorului în 1892 și toate scenele dramatice, cari s'au desfășurat în sinul poporului românesc dela memorandum până astăzi.

Și Bunea a avut perfectă dreptate. Viața și activitatea acestui fruntaș al vieții noastre publice este atât de împletită în toate manifestările contemporane ale neamului său din Ardeal, încât numai o întreagă istorie a acestor manifestări ar putea pune meritele lui în adevărata lor lumină. Multe din ele au fost relevate în presă și la comemorările dela Turda și Sibiu din Dumineca trecută, dar marea individualitate a celui care a fost Dr. Ioan Rațiu nu se va putea cunoaște în întregime decât mai târziu, când patima politică nu va mai avea interesul să micșoreze figura aproape legendară a acestui mare om de acțiune.

Mândri de faptul, că Dr. Ioan Rațiu a fost un fiu al bisericii noastre, ne-am socotit datori să aducem și noi acest smerit tribut de recunoștință.

Un cuvânt al Papei

— Atitudinea bisericii catolice față de problema feminismului modern —

La serbătoarea din 15 August c. a Adormirii Maicii Domnului, s'au publicat în Aula consistorială din Vatican decretul prin cari se recunosc virtuțile deprinse în grad eroic din partea alor doi candidați noi la gloria sfințelor altare: fratele capucin Conrad de Parzham și sora Paula Frassinetti, întemeietoarea Congregației de surori »sf. Dorothea«. În cuvântarea ținută din acest prilej, sf. Părinte al Romei, Papa Pius al XI, s'a ocupat între altele și de revendicările feminismului modern, insistând pe larg asupra direcției păgubitoare în care a apucat și preamărind feminismul ideal intrupat în viața monastică a femeilor.

Întreagă presa lumii a încrestat acest cuvânt de autoritate, pe care ne simțim datori a-l înfățișa aici mai complet, după numărul dela 16-7 August c. al ziarului »L'Osservatore Romano«:

Sexul femeiesc? Ce dureroasă priveliște este — a spus sf. Părinte în această parte a cuvântării — aceea, pe care, încă numai de departe, trebuie s'o suferim, cu adevărat s'o suferim. Ce jalnic este, să vezi pe femeie, cum în continuu cearcă și lucrează pare-că anume pentru a ajunge în sfârșit aproape la complectă distrugere a ei înseși și a tot ce este într'ansa mai nobil și mai caracteristic; la distrugerea (nu numai la abandonarea), la distrugerea (s'ar putea zice inconștie, căci atât este de radicală) acelei podoabe, pe care natura i-a încredințat-o în chip special! Câtă durere nu simți, văzând-o cum caută să șteargă calitățile mărețe și atât de alese, puse în ființa ei de înșasi mâna lui Dumnezeu! Și aceasta, pentruca să devină ce? Pentru a distruge ceea ce o înalță și o nobilitează, pentru a șterge tot ce are într'ansa mai caracteristic dela Dumnezeu și dela natură, și ce chiar pentru aceea nu se poate suprima; cu alte cuvinte: pentru a pierde totul și a nu câștiga nimica.

Lucrurile acestea nu sunt în definitiv noutăți, căci au existat și în alte vremuri asemenea stări deplorabile — dar, după cum ne amintește istoria în monumentele ei, pare că totuși mai rar decât astăzi. Faptul acesta trebuie să impresioneze în adevăr pe oricine reflectează asupra celorce vede. Ți-e milă de atâtea suflete, cari aparțin, durere, acelei lumi pentru care Isus n'a voit să se roage, acelei clase, despre care El a avut cuvinte atât de înspăimântătoare. Și dacă ar fi baremi numai ele! Dar acelaș lucru se poate spune și despre atâtea altele, cari nu vreau să fie considerate ca aparținând lumii și s'ar simți vătămate de acest epitet, cari vreau și pretind să fie socotite și declarate drept creștine, catolice — cea mai înaltă și cea mai completă expresiune a creștinismului — cari vreau să rețină mărturisirea catolică, vreau să intre în biserică și să se apropie de altar, dar cari nu-și dau seamă că intră în casa lui Dumnezeu, a Sfân-

tului Sfinților, și că se apropie de altar, unde tremură în adorare și puritățile îngerești.

Este un cuvânt al Sfântului Spirit care, ce i drept, nu justifică, dar care explică ceea ce, de altcum, este destul de cunoscut; un cuvânt greu, care zice: „Fascinatio nugacitatis obscurat bona et transvertit sensum sine malitia“. În vanitate este o putere de fascinare, care întunecă gândul binelui și duce pe alte cărări chiar și suflete nevinovate. Acesta e adevărul, și acest lucru se deplânge mereu chiar și din partea acelorora, cari nu sunt tocmai în școala Mariei și a sfinților. Și este nespuse de dureros să vezi că, în fața acestor ispite și fascinări ale vanității, cedează nu numai atâtea tineret, ci și atâtea soții, atâtea mame și atâtea femei, cari ar trebui să fie, în familie și în societate, adevărate modele de viață creștinească.

A fost deci timpul, ca după atâtea alte exemple să vină și acela al Venerabilei Paula Frassinetti! Iată femeia, iată o femeie (dacă se poate spune), stăpânită de un feminism sfânt și glorios, un feminism venerabil și vechiu ca biserica, și pe care biserica pururea l-a susținut și onorat.

Ce voiesc femeile moderne, feministele? Privind lucrurile mai de aproape, ele vreau să fie cu totul de capul lor, să-și aibă drumul lor propriu, să nu depindă de egoismul și de protecția bărbaților, să-și creeze un teren propriu de activitate. Dar, ce a făcut oare biserica, încurajând profesiunea călugărească și consacrarea atâtor vieți generoase pentru tot feliul de opere de pietate, de educație, de abstenență, de evangelizare, de apostolat al binelui sub toate formele imaginabile? A făcut un adevărat și sfânt feminism, și aceasta dela primele forme ale vieții călugărești până la aceste din urmă, cari ne îmbie în Venerabila Frassinetti un atât de frumos exemplar.

Iată — a spus sf. Părinte — un feminism adevărat, glorios și meritoriu. Căci ce sunt călugărițele din toate timpurile și din toate ordinele, dacă nu femei cari voiesc să-și fie loruși suficiente, respectând toate legile ce sunt de respectat, cari voiesc să muncească pe terenul ales și voit de ele? În aceasta într'adevăr nu este altceva decât emanciparea, înălțarea și consacrarea femeii, și toate acestea biserica le-a venerat totdeauna, îndemnând poporul creștin să le cinstească. Ea respectează acest feminism în așa măsură, încât chiar episcopilor le spune: Supravegheați cu atențiune viața călugărițelor, dar nu vă amestecați în viața lor intimă, pe care ele și-au ales-o la îndemn dum-

nezeesc și cu aprobarea bisericii, care a consacrat-o prin sancțiunea ei.

Iată — încheie sf. Părinte — câte lucruri înalte, frumoase, sfinte și într'adevăr vrednice de admirat și de imitat ni s'a dat să vedem, să gustăm și să aprofundăm în această sărbătoare a Maicii și Impărătesei noastre cerești, încoronată și aclamată drept regină a tuturor sfinților.

De-ale congresului euharistic. În vreme ce pirosciful englez „Orama“ spintecă Oceanul, ducând spre locul congresului euharistic delegația pontificie, în frunte cu Cardinalul Ceretti, la Sydney, în capitala Australiei, se fac *ultimele pregătiri* pentru ca manifestarea de acolo a catolicismului să fie cât mai impunătoare.

Indată după sosire, delegatul papal va consacra *noua catedrală „Sf. Maria“ din Sydney*, care fiind una din cele mai frumoase construcții gotice ale lumii, va da ședințelor solemne, cari se vor ține într'însa, ambientul cel mai potrivit cu puțință. Pentru ridicarea și înzestrarea ei s'au cheltuit până acum peste un milion de dolari și până la terminarea definitivă cheltuielile vor atinge încă sume foarte însemnate.

Un moment nou al congresului va fi *serviciul radiofonic*, merit a vesti numai decât lumii întregi momentele mai importante ale congresului. Se vor transmite predicile (la consecrarea catedralei va predica arhiepiscopul Hanna din San Francisco), discursurile și producțiile muzicale dela deschiderea congresului și cu deosebire cântările și muzica dela marea procesiune de încheiere. În cursul acesteia vor funcționa nu mai puțin decât trei aparate de înregistrare. La serviciul de transmisiune sunt angajate posturile din Noua Zelanda, Tasmania, Australia occidentală, Queensland și Insulele oceanice. Alte posturi de legătură au fost angajate pentru a face retransmisiunea în regiunile mai depărtate.

Toate aceste pregătiri turbură binișor pe membri marelui loje australiene „de Orange“, cari, ajutați de comunitățile protestante, au făcut *noi intervenții pentru oprirea procesiunii euharistice*. Ele sunt adresate primului ministru al statului South Wales, d. T. Bavin, invocând teama de a nu se provoca disordine publică. Acesta a răspuns, că în ce privește siguranța și ordinea, ea el toată răspunderea, iar cât pentru ceice nu sunt bucuroși de această manifestare, n'au decât să se abțină.

Asupra altor momente de seamă ale congresului vom scrie în numerii proximi.

Hramul dela mănăstirea Lupșei. După obicei, la Adormirea Maicii Domnului, mănăstirea Lupșei și-a sărbătorit și anul acesta hramul cu un fast deosebit. Așezată la marginea codrului și în răscrecea drumurilor, leagănul credinței din munții noștri, omila bisericuță de lemn, zidită din străvechi timpuri a fost trezită din liniștea în care zăcea de cântecele sfinte, de glasurile clopotelor și rugile fierbinți ale credincioșilor.

Încă în presara sărbătorii, creștini din depărtate locuri sosiau pâlcuiri, pâlcenri, așezându-se pentru ziua de mâine în jurul sfântului lăcaș. Cărute trase de cai mărunți, purtând în ele bolnavi mulți, se înșirau alături. Iar a doua zi, odată cu răsăritul soarelui, au început să sosească credincioși din satele învecinate. În sunet de clopote și de imnuri religioase urcă dinspre vale frumoasa comenă Mușca în pitorescul port de sărbătoare, având în frunte pe harnicul preot par. Silviu Marian, iar de cealaltă parte apar Lupșenii, în frunte cu par. Laurențiu Pop, preotul din Petrești.

Dupăce în presară se făcuse Inseratul și

Paraclisul, la orele 8 dimineața s'a servit Mănecatul, iar apoi s'a început sf. Liturghie, celebrată de mai mulți preoți, în frunte cu par. Dr. Coriolan N. Sabău, preotul misionar al arhidiecezei, care a ținut și predica de ocazie. Serviciul s'a făcut sub ceriul liber într'un altar frumos improvizat, având în față o străveche icoană a Adormirii Maicii lui Dumnezeu. La sf. Liturghie a cântat corul din Câmpeni, condus cu destoinicie de d. Orlea, directorul băncii „Doina“. La serviciul divin au luat parte aproape două mii de credincioși și s'au împărțit foarte mulți, chiar și dintre intelectuali.

După masă s'a oficiat Inseratul, din nou Paraclisul și sfințirea apei, iar în bisericuță o parte din preoți au administrat st. maslu bolnavilor.

Spre seară lumea s'a împrăștiat la ale sale, ducând fiecare în inima sa multă mângâiere dela această sfântă mănăstire, umilă și neîncăpătoare azi, dar care sperăm să ajungă frumoasă și mare ca mâine. (em.)

Cuvântul unui bătrân

În chestia atât de arzătoare a pensiunilor preoțești și a văduvelor de preot

Văzându-mi subscrierea, mulți dintre frații mei tineri, cari mă cunosc, vor zice: „Iată un preot bătrân, care ar dori să treacă la pensie și ar vrea o pensie cât mai bună.“

Însă nu este așa fraților! Nici un preot bătrân nu dorește a trece la pensie până mai poate servi la altarul Domnului și până mai poate îndeplini ceea ce sufletești credincioșilor săi. Nu de mult a fost întrebat un preot bătrân, în etate de peste 80 ani, cum de nu-și cere pensionarea la o vârstă atât de înaintată, când are cu ce trăi, fără a reflecta la pensia ce nu ajunge nici pentru servitoarea sau servitorul ce ești silit să-l ții la o gospodărie cât de mică, pentru apă, lemne și alte multe ce tu nu poți face. Iar bătrânul a spus: Atâta timp, cât mă mai pot mișca până la sf. altar și mai pot îndeplini ceea ce sufletești credincioșilor, ori cât de debil aș fi, nu mă las și nu mă duc la nici o pensie. Iar un alt preot bătrân, mai aproape de 80 decât de 70 ani, mi-a spus în fața mai multora: „Dumnezeu mi-a ajutat de am ridicat o biserică nouă și nu mai sunt silit să servesc într'o biserică unde mă băteau toate vânturile și ploile. Acum a-și dori să tot trăiesc. Atâta mie de dragă, încât a-și fi în stare să-mi petrec în ea, ziua și noaptea, tot restul vieții“.

Aceasta, este, fraților mai tineri, dorința celor bătrâni și nu pensia mare. În inima fiecărui preot, care a servit 40—50 ani la altarul Domnului, este o legătură tainică față de cele dumnezeiești, care nu-l lasă să se despartă cu ușurință de ele. Deci nu *bătrânii* simt nevoia unei pensii mai mari, ci acei preoți, bătrâni ori tineri, cari ajung la neputințe, fără a-și fi putut agonisi o avere, care să-l pună la adăpostul grijilor materiale. O boală îndelungată și incurabilă, lipsa de vedere a ochilor, un picior sau o mână paralizată, și alte asemenea sunt cari duc un preot la pensie.

Și atunci ce face un preot cu o pensie de batjocură, pe care ni-e rușine să o și spunem? Ce fac bieții orfani de preot? cari nu au decât acea pensie de batjocură, în împrejurările de azi? Ajung servitori și servitoare la străini.

Și aici o mică amintire. Înainte de războiul mondial m'a cercetat D. P. marele cântăreț al Câmpiei, care m'a însoțit într'una din zile la câmp, pe drumul de țară. Înaintea noastră mergeau câteva cară cu fân ale unui arăndaș din Iclandul mare. Unul dintre servitorii cari duceau carele s'a slobozit în șanț, necăjindu-se,

fiind un vânt puternic. Să-și aprindă luleaua! I-am ajutat la necaz și prinzând vorbă cu el, am aflat că stăpânul lor, un străin, pentru toată nimica îi suduie, batjocorindu-se mai ales cu servitorii cei de român. Lui, bună oară, de doi ani de când îl slujește, nici odată nu i-a zis pe nume, ci tot „Moiu olah popă, moiu“, „unde este olah popă?“. Iar întrebându-l de unde i-a venit arăndașului să-l numească așa, servitorul răspunse: „Poate a auzit dela cineva că sânt feciori de popă românesc“. Adânc impresionat de această descoperire, am aflat apoi dela el, că unde s'a născut și cine a fost tatăl său. Spunea, că de tatăl său a rămas 5 copii, trei fete și doi feciori. Cu biată mamă-sa bolnăvicioasă, care n'a mai văzut zi bună dela moartea tatălilor lor, au mai trăit împreună abia un an, când a murit și aceasta. El a fost cel mai mic, având abia 4 ani. Fratele său mai mare și două surori au trecut în regat, prăpădindu-se poate pe acolo o soră mai trăește și acum; el de mic copil fost alungat de soarte dela o curte la altă căutându-și un codru de pâine...

În anul 1927 toți preoții ahiiedecesari așteptau sinodul de primăvară, în programul căruia figura și „sporirea fondului preoților deficienți și a orfanilor de preoți“, un punct ce interesa pe fiecare preot cu conștiința curată și inima bună pentru toți.

În cursul discuției, majoritatea a fost pentru 20% din salariul fundamental, dar un preot tinar propuse, că din întreg salariul preoțesc să se dea a treia parte, ori chiar jumătate numai să vedem odată fondul mărit, pentru că este o adevărată rușine, să nu fim în stare să ne asigurăm, pentru vremuri de necaz, o situație de care să nu fie nimeni silit să roșească.

Omul avea deplină dreptate și subscrierul propune ca protopopii să convoace sinoade protopopești extraordinare, cari să nu se ocupă decât de chestiunea pensiei preoților și a orfanilor de preoți, care e bine să nu mai fie amânată un singur moment. Ași atrage atențiunea celor competenți să țină în evidență cu mai mare rigoare venitele parohiilor administrate interimal, din cari jumătate are să intre la fondul pensiunilor, căci știu parohii care — în loc de a transpune vre-o 30 mii — s'a plătit cu abia 3 mii lei.

Cu puțină bunăvoință și ceva mai mult interes, chestia poate fi aranjată fără vre-o greutate prea mare. Important e, să nu rămânem la vorbe, ci să trecem la fapte.

Pr. Romul S. Orbean

Pentru tipografie

Diferite concursuri și alte publicații urgente au întârziat această nouă listă de contribuiri pentru tipografia mănăstirii Bicsadului nostru, care — după sfertul de milion al Preasfințitului dela Oradea — poate fi socotită intrată definitiv în faza realizării. Și dacă lumea totuși nu înceată a trimite obolul său pentru această operă a călugărilor noștri baziliceni, înseamnă că dorește ca noua tipăritură să fie o realizare din cele mai impunătoare, de pe urma căreia viața bisericii noastre să se resimtă deabinele.

Sprijinitori asidui și binevestitori ai acestui bun gând — cum ne-am nimerit a fi chiar dela începutul afișării lui în aceste coloane, prin par. D. Neda —, ne simțim dator a îndemna la contribuție și pe cei încă zăbăvniți, cari pot să contribuie și cari dacă n'au făcut-o până acum, este numai pentru că socotit poate prea îndepărtată puțința realizării. De acum, că ea nu poate să mai întârzie mult, e timpul să contribuie, cât mai urgent, cu toții cari mai vreau să ajute.

Contribuirile mai nouă sunt următoarele:

Dr. Victor Crișan, preot, Chicago	3000
Dr. Iuliu Florian, canonic, Blaj	2000
Dr. Anton Gabor, preot, Iași	2000
Ofericii sătmăreni (venitul unei petreceri de vară, din Șomcuta)	2000
Preoții din prot. Cojocna (rata II)	1900
Valer Rusu, preot, Sâmpetru de câmpie	1000
Dr. Iacob Radu, prepozit, Oradea	1000
Gh. Petrovan, preot, Cepalnic Mănăstur	500
Gh. Sălăgian, preot, Lipău	500
Vas. Pogăciuz, preot Tăușii de jos	500
Gh. Fejer, profesor, Dej	500
Cor. Pop, proprietar, Supurul de jos	500
Vas. Câmpean, preot, Măluș	440
Ioan Fulicea, preot, Șinca veche	422
Ioan Moldovan, inv. Hașeg	400
Antoniu Băliban, protopop, Unimăt	400
Pavel Drăgan, preot, Lighed	300
Parohia Blaja (colectă)	300
Ioan Pascu iunior, Comloș (Banat)	300
Teodor Felea, preot, Surduc	300
Parohia Sărățel (colectă)	260
Parohia Cozla (colectă)	222
Dr. S. Brânzeu medic Murska-sobota (Iugoslavia), Gh. Tohătan, pr. Ilba,	
Ioan Becichei, pr. Orlat, E. Butuza pr. Sărata, parohia Sărata, par. Mosira,	
ler. Hangea, pr. Belotint, Gh. Iurca,	
pr. Breb, Aug. Pinteș adv. Zălau,	
E. Negruș, pr. Recea, E. Pereni, pr. Valea lui Mihai, G. Gavriș, pr. Odești	200
și G. Berinde, pr. Potău, câte	160
Parohia Unimăt (colectă)	150
Parohia Măluș, par. Breb și Io. Ignățel, institutor, Timișoara, câte	116
Parohia Țentea (colectă)	
V. Rusu, ing. Hida, V. Bertalan, pr. Cozla, I. Hirian, pr. Gligorești, dna V. Hirian, Gligorești, L. Bucur, Gligorești,	
T. Bulea, pr. Zagra, I. Vetășan pr. Porți,	
E. Mocan, șef de poștă, Valea lui Mihai, Gabriela Pereni, inv. Valea vinului,	
Ignatie Chirvai, pr. Acați, Dr. V. Ancea, Jibou, I. Domșa, prot. Zlatna, G. Spinean pr. Răvășel, I. German, pr. Gârboș, S. Felea și G. Felea din Muntele Băișorii, I. Rednic, șef de poștă, Bixad, C. Bușca, E. Mesaroș, pr. Chinar,	
M. Pop Lupu, pr. Șincai, câte	100

Alte contribuiri mai mărunte, în suma de 285

Cele multe înainte! Și să dea Dumnezeu ca ele să vină cât mai bogate, fiindcă ne place să credem că sprijinirea acestei opere este un lucru din cele mai meritorii.

Sus inimile!

Știri mărunte

Personale. Preasfințitul ALEXANDRU al Lugojului, sosit la Blaj, pentru exercițiile spirituale ale preoților, încă la începutul săptămânii trecute, va sta aici până către 8 Septembrie pentru a putea conduce exercițiile și la seria a doua de preoți (3—7 Septembrie).

— P. Ven. Ordinariat arhiepiscopesc a numit pe p. prepozit Iacob Popa președinte al Exactoratului arhidiecezan, pe p. Romul S. Orbean adm. parohial la Giuluș, iar pe p. Victor Pop-Teiuș, administrator parohial la Șmig.

Căminul „fetele de învățători“ Cluj publică, cu termenul de 30 August c. concurs pentru 65 locuri, dintre cari 30 sunt rezervate studentelor dela universitate, iar restul elevelor de școală secundară. Preferință au fetele învățătorilor membri ai Federalei învățătoarești. Taxa de întreținere pentru fetele de învățător este de 16.500 (școale secundare), respectiv 18.000 (universitate), iar pentru alte fete 18.000, respectiv 20.000 Lei. Se mai plătește o sumă de 200 Lei pe an pentru uzaj și pănții cari nu sunt învățători câte 500 Lei, odată pentru totdeauna, la fondul orfanilor de învățători.

Congresul istoric din Oslo. În 18 August c. s'au încheiat lucrările congresului istoric din capitala Danemarcei, la care a fost reprezentată și România, prin o delegație prezidată de d. N. Iorga. În cursul congresului s'au făcut aproximativ 400 lecturi, adoptându-se, la sfârșit, 22 de rezoluții cari se trimit, pentru un supliment de cercetare, Comitetului internațional al științelor istorice. Una dintre ele spune, că istoria Americii latine trebuie să ia un loc mai însemnat decât până acum în educația istorică.

Locale. Miercuri, la Taierea capului sf. Ioan va predica în catedrală p. Iuliu Maior, profesor la liceul de băieți, iar Duminică viitoare, a treisprezecea după Rusalii, p. Ioan Moldovan, profesor la același liceu.

— Incet, fără sgomot — cum este toată munca dela noi a părinților călugări asumpționiști —, se ridică alături de »Casa Domnului« o nouă bisericuță, menită a înlocui capela modestă de până acum din cuprinsul așezării mănăstirești a acestor harnici muncitori în via Domnului. Așezată la loc potrivit, destul de departe de celelalte lăcașuri de închinare ale Blajului, nouă bisericuță, pe care o dorim cât mai curând terminată, va umplea un gol simțit în partea de oraș unde se clădește, dând în aceeași vreme »Casei Domnului« posibilitatea de a-și spori numărul alumnilor săi, întreținută — cum se știe — în chip cu totul gratuit.

— Ieri, la liturghia de încheiere a exercițiilor spirituale, a pontificat însuși p. mitropolit Vasile, după ce I. Preasfinția încă luase parte la exerciții. Cu acest prilej a sfințit și 5 diaconi, cari mâine vor fi ridicați la treapta preoției.

Cenzura se va desființa la începutul noului an. Așa a declarat, într'un interview dat de curând, d. Stelian Popescu, ministrul justiției. Dsa a mai spus, că de abuzurile actualei cenzuri nu este vinovat guvernul, ci cenzorii cari nu au inteligența necesară misiunii ce o îndeplinesc. Astfel s'a întâmplat, că în chiar ziarul dsale (Universul*) s'a cenzurat programul partidului național-țărănesc, în timp ce acelaș program a putut apare în alte ziare. În datace se va vota legea presei, cenzura va fi inutilă. — Să sperăm deci că nu peste mult va dispărea și din fruntea gazetei noastre odiosul: »cenzurat«.

Avizuri școlare. Ni se cere publicarea următoarelor șire: »La Școala normală de băieți, precum și la Școala normală de fete din Blaj, — examenele de corigență se vor ține în 6 și 7 Septembrie. — Direcțiunea«.

— La liceul-internat »T. Cipariu« din Dumbrăveni, jud. Târnava mică, sunt libere 50 solve și 16 burse de câte 5000 Lei pentru copiii de funcționari. Concursul de burse pentru elevii din cl. II—VII se ține în zilele de 5 și 6, pentru cei din cl. I la 10 Septembrie. Taxele școlare lei 1800, solva lei 15.500. — Direcțiunea.

† **Lucreția Simu n. Orăsan**, soția protopopului nostru din Dumbrăveni (arhidieceză) — căruia și pe această cale îi transmitem condoleanțele noastre —, s'a stins la 18 August c. în anul 60 al etății și 41 al fericeitei sale căsătorii. O deplâng numeroase rudeni. — Fie-i partea cu dreptii!

* **CASSA DE ECONOMIE S. P. A. DIN BLAJ** aduce priu aceasta la cunoștința tuturor deponenților, că, începând cu data de 1 Septembrie c. a redus cu 2 la sută interesele depunerilor pe libel și conturi curente. — Direcțiunea.

Telefonul „Unirii“

N. Turda. Incepând cu acest an, cheltuielile de întreținere la exercițiile spirituale le suportă însuși preoțimea. Ele sunt însă un băgătel, fiindcă se socotesc numai speșele efective. Lucrul se prevede de astfel în hotărârea sinodală din 1927, care spune, că »Sinodul obligă pe fiecare preot să suporte cheltuielile de drum și întreținere (la exerciții)«.

M. Sibiu. Că cerberii ortodoxiei sibiene nu vor putea mistui ultimele declarații referitoare la concordat ale dlui ministru Lapedatu, era de așteptat, fiindcă, angajați într'o anume direcție, oamenii aceștia țin să salveze cu orice preț, probabil chiar contra convingerilor proprii, linia consecvenței. Și apoi va fi foarte adevărat, că »perseverare diabolicum«, dar nu mai puțin așevărat

e, că nu chestia concordatului este cel mai diabolic lucru, în care perseverează neodihnii dela Dvoastră. Văzând în catolicism și deosebit în biserica noastră o permanentă primejdie pentru »liniștea« apelor ortodoxiei, e numai firesc, ca cei ce vreau să ne desființeze, să nu fie bucușori de nimic ce nu cadrează cu aceste intenții. Dar a veni și a prezenta concordatul drept »o primejdie națională și de stat« și a aduce ministrului de culte acuze de »nepatriotism« — cum se încearcă în articolul »La toamnă« din numărul dela 22 August c. al »Telegrafului« —, înseamnă a te cobori la nivelul de argumentare a dlui Tudor Popescu, sau, cu alte cuvinte, a te face de răs. Nu vă închietați deci de aceste svârcoliri, fiindcă — o știe și Sibiuul — nu dela acestea atârna ratificarea sau neratificarea aranjamentului semnat din partea dlui Goldiș la 10 Maiu 1927. Chestiunea este în funcțiune de adevăratele interese ale țării, iar acestea nu sunt într'u toate identice cu cele ale ortodoxiei dela Sibiu.

Dr. B. Cluj. Drept ilustrare a felului cum se face de răs cine se coboară la nivelul de argumentare alui Tudor Popescu, transcriem din ultimul număr (19 August c.) al »Națiunii dominante« următoarele șire: »Pe când d. V. Goldiș, și A. Lapedatu au speculat biserica și pe preoți pentru a ajunge miniștri... Nichifor Crainic pentru a ajunge secretar general și profesor universitar, d. Nae Ionescu pentru a încasa sute de mii de lei, toți (!) înșelând apoi și biserica și pe preoți; eu (Tudor Popescu!) sunt singurul care nu m'am deslipit un moment de preoțimea de mir a bisericii mele...« Am mai putea cita coloane întregi, dar sperăm că ajunge.

P. Alba-Iulia. În chestia asasinatului generalului Obregon s'au pulberat toate acuzele ridicate contra catolicilor, dovedindu-se în întregime înscenări din cele mai puțin onorabile. Mobilul adevărat al crimei a fost de ordin curat politic, emanând dela corifeii opoziției, cari nu sunt mai puțin răuvoitori bisericii, decât cei ce dețin astăzi puterea. Dar sperăm, că în curând vom putea da în cauza amănunte deplin edificatoare.

B. Baia mare. Am primit 300 Lei. Achitat până la 30 VI 1928. Altă restanță nu este.

S. Poieni. Confirmăm primirea abonamentului pe o jumătate de an.

P. Râmnic Vâlcea. Am primit 250 Lei. Numărul cerut s'a trimis.

M. Baia Felix. Chităm primirea abonamentului pe anul curent.

P. Hotoan. Suma de 90 Lei am plătit-o ziarului »U. P.«

Oficiul parohial. Jebel. Am primit suma de 200 Lei.

Aviz școlar

pentru elevele, cari doresc, să se înscrie în anul școlar 1928/29 la Liceul de fete din Blaj

I. Elevele, cari doresc, să urmeze în anul școlar 1928/29 studiile la Liceul de fete din Blaj, vor înainta Direcțiunii liceului petiție de înscriere, provăzută cu timbru fiscal de 8 Lei, în zilele de 1—3 Septembrie a. c. Petițiile intrate după acest termen nu se vor lua în considerare.

La petiție se vor anexa următoarele acte:

1. Elevele vechi ale liceului vor anexa avizul școlar din 1927/28.

2. Elevele, cari vin pentru prima oră la acest liceu, vor anexa:

a) Certificat școlar despre clasa absolvită în anul școlar 1927/28,

b) Estrase matricolare de naștere și de botez.

c) Certificat de vaccinare.

d) Plic timbrat cu adresa pentru răspuns.

e) Acelea, cari doresc, să se înscrie în cl. V și au dat examenul de admitere, vor anexa și certificatul de admitere în această clasă, iar acelea, cari n'au dat încă acest examen, îl vor prezenta până la înscriere.

II. **Lucrările din luna Septembrie** se vor ține în următoarea ordine:

1. **Examenele particulare și de corigență** în 5 Septembrie.

2. **Examenele de tranziție pentru cl. IV** în 7 Septembrie. Aceste examene vor fi numai orale, din următoarele materii: **I. română, istoria Românilor, geografia României și instrucțiunea civică** (numai dreptul constituțional și administrativ). La aceste examene se vor prezenta elevele, cari au fost promovate din cl. III și doresc să obțină certificatul de absolvire a cursului inferior.

3. **Examenele de admitere în cl. I** în 10 Septembrie. Aceste examene constau:

a) Dintr'o probă scrisă în limba română după dictat, la care se va aprecia scrisul, ortografia și punctuația

b) dintr'o problemă de aritmetică de forța ultimei clase primare,

c) dintr'o probă de citire cu întrebări asupra cuprinsului și asupra cunoștințelor de gramatică de forța ultimei clase primare.

4. *Examenale de admitere în cl. V* în 15 Septembrie.

5. *Examenale de tranziție pentru cl. VIII* în 18 Septembrie.

6. *Examenale integrale și de diferență* în 19 Septembrie.

7. *Prezentarea elevilor* primite în liceu, și plățirea taxelor în 21 și 22 Septembrie.

8. *Cursurile încep* în 24 Septembrie.

III. *Inscrierea elevilor absolvenți de cl. VIII la examenul de bacalaureat*, se va face:

a) până în 4 Septembrie înscrierea celor vechi la Inspectoratul regional din Sibiu,

b) până în 20 Septembrie înscrierea la Direcțiunea liceului a elevilor, cari au dat examen de cl. VIII în Septembrie.

Examenul de bacalaureat se va ține între 25/IX—10/X.

Direcțiunea

Cea mai bogată carte
de rugăciuni este

Mângăierea Creștinului

de IOAN GENȚ — 550 pag. format de buzunar

Cuprinde toate rugăciunile trebuincioase de dimineața, seara, la Mâncat, Inerat, la mărturisire, cuminecare, la sf. Liturgie și diverse; precum și cântările dela Inerat, Mâncat, Prohod și Cununie.

Costă 80 de Lei legată în pânză peste tot

Se poate avea la toate librăriile mai de seamă și la redacția revistei: „VESTITURUL“, Oradea, Parcul Ștefan cel Mare

Nr. 8

(565) 1 10

MOTTO:

Cumpărarea unui pian este
o chestiune de încredere

Cea mai mare garanție pentru
această este eminentul renume
al firmei

I. TRISKA

existență de 58 ani

ca singurul și cel mai
mare magazin de specialitate
în Ardeal. -- Reprezentanța
generală a marcei mondiale:

F Ö R S T E R

P I A N E

Se pot cumpăra și pe lângă
condițiuni de plată în rate
mai lungi

CLUJ, Strada Șaguna Nr. 14. Telefon 9. 5—1:

Administrația centrală capitulară, Blaj

Nr. 572/1928

Publicație de licitație

Pentru clădirea pivniței la Institutul Recunoștinții din Blaj publicăm licitație cu oferte închise, cari se vor înainta Administrației c. cap. până Luni în 27 August 1928, orele 18. Planul și preliminarul se pot studia în biroul Administrației.

Asupra ofertelor intrate va decide Prea-veneratul Consistor.

Blaj, 21 August 1928.

Dr. Ambroziu Chejaniu

adm. capitular.

(569) 1—1

Antoniu Zeiler

pictor academic

execută

ICONOSTASE

și orice altă pictură

pentru biserici românești

□ Atelier fondat în 1903 □

BLAJ județul Târnava-mică

Vasile Hoza

Magazin de ornate bisericești. Vesminte din cele mai bune stoffe.

Prapori de mătasă din Damasc, Candelabre din bronz auriu de 6 până la 24 lumini. Potir, cădelnițe, picside, epitrafire.

Fabrica de clopote

Turnătorie de fontă și metal. La comandă fabrică clopote orice mărime din cel mai bun material cu garanție de 5 ani și se află în depozit dela 10—500 kg.

Prețurile cele mai solide.

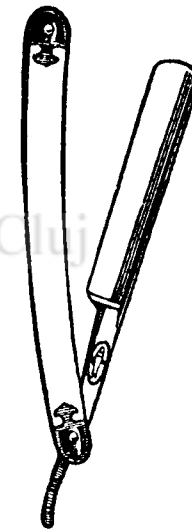
Vasile Hoza

Sibiu, Piața Prințul Carol Nr 6

(97) 47—1

Mărfuri de oțel Solingen

Tacâmuri, briciuri de ras, bricege, foarfece etc. de prima calitate oțel și lucrare, expediate în 20—24 zile prețurile originale ale fabricii.

M. MEIXNER

CLUJ, Str. Samuil Micu 4

Cataloge se trimit, la cerere, gratis și franco.

Recomandăm următoarele comenzi de probă:

1 briciu de ras Solingen, asouțit cel mai fin Lei 10

1 briceag elegant pentru dâi, cu 2 cuțite, cu toc de sidet Lei 10

1 foarfecă fină nichelată, lungă de 15 cm. Lei 30

Lei 30

Toată garnitura se trimite franco

□ □ RECLAMA □ □

::: este sufletul comerțului :::

Turnătorie de clopote

SCHIEB & KAUNTZ

proprietar F. KAUNTZ

SIBIU, strada Morilor Nr. 2

AVIZ!

Am onoare a aduce la cunoștință, că în bună înțelegere cu asociatul meu, dl Fritz Kauntz, am eșit din firma Schieb & Kauntz. Numitul domn a preluat singur această întreprindere și o va conduce mai departe.

Cu deosebită stimă Hans Schieb

Aduc cu onoare la cunoștință, că la cerere proprie fostul meu asociat, dl Hans Schieb a eșit din firma Schieb & Kauntz, turnătorie de clopote, și că de-acum voi conduce această întreprindere ca unic proprietar.

Cu deosebită stimă Fritz Kauntz

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă.

(444) 2 3